

Gravnummer: 8 1 01 33

Gravnummer: 8 1 01 33

Tillkomstår: 1934

Urvalskriterium: Inskription- "Blinde", bibelord, berättande, upplevelsevärde, tidstypisk, miljöskapande. Enligt berättelsen var det Edvin Karlssons förtjänst att Stallarbyns missionshus kunde uppföras, bl.a. genom att han samlade in pengar.105

Karaktäristik: Hög gravvård utformad som ett stort kors. Inskription: Blinde Edvin Karlsson *7/6 1855 +12/11 1934 Vården restes av vänner/Kristi kors vårt enda hopp.

”Blinde Edvin” unik holmedaling

”Blinde arbetaren Edvin Karlsson” så skrev kronologiskas A. Norelius. Annars gick han allmänt under namnet ”Blinde Edvin”. Han föddes 7 juni 1855 på Berget i Stallarbyn, i norra Holmedal och avled i Oslo den 12 november 1934.

Jag minns honom inte, men många har berättat om honom. Jag har tagit del av berättelserna och fascinerats av dem. Minns att vi åkte förbi hos en granne och där stod Edvin och klöv ved. I Stallabyns missionshus finns ett målat porträtt av ”Blinde Edvin”. Överst på tavlan står det: Herren är min herde. Varför finns hans bild i missionshuset?

- Jo Edvins liv är starkt förknippat med Guds verk och arbetet i missionsförsamlingen i norra Holmedal och i bygden i övrigt.

Skall vi berätta om honom gör vi det bäst genom att citera en församlingsfrihet från 1926, som Edvin låtit nedteckna. Så här börjar han: ”Eftersom jag av några bröder blivit ombedd att få nedtecknat dessa rader om utvecklingen på det andliga området i norra delen av Holmedal socken vill jag härmed efterkomma denna önskan. Det första ”heligmötet” Edvin hörde talas om var år 1862, han var då sju år. En vecka senare var ett nytt ”heligmöte” norr i Kroken och mor ville gå dit av nyfikenhet. Eftersom hon var från Påterud i Järnskog och ”heligprästen” från ett grannhemman kände hon honom. Vid detta tillfälle lekte Edvin tillsammans med några andra pojkar ute. Edvin gjorde någon som inte kamraterna tyckte om och en av dem yttrade; akta dig Edvin, vi ska gå in och tala om för ”heigprästen” få du se.

”Nu vill jag berätta något om mitt eget liv. Jag är född 7 juni 1855 på ett ställe kallat Berget i Stallarbyn. Jag föddes med en frisk och sund kropp och med två friska ögon. Men den 7 maj 1867 då jag gick upp på en ås för att hugga ved, kom jag under arbetet att böja undan en liten talldunge med påföljden att den gick av och en kvist slog till mitt högra öga så att pupillen klövs mitt itu. Den dagen betraktas ju som min stora olycksdag, men den blev min lyckodag. Gud ser alltid vad som tjänar människan till det bästa. Han hade nog inte fått reda på mig om han ej tillåtit att detta fick hända. Han är en underlig Gud. Nu såg jag endast på vänstra ögat. Denna förmån varade ej längre än till september månad då jag förlorade synen även på detta.”

Försent till läkaren

”Min far gick till Norge den 20 mars 1867 och vi hörde inte från honom på länge. Vi satt därhemma i vår fattigdom så jag kom ej till läkare föraren det var försent. Mor tog mig dock till doktor Örtengren i Årjäng som konstaterade att synen på mitt högra öga ej gick att rädda. Om jag kommit under läkarbehandling ett par dagar efter olyckan trodde doktorn att synen kunde räddas, men nu kunde intet göras.”

Omsider fick vi reda på var i Norge far uppehöll sig, så att jag kunde uppsöka honom. Han följde med oss till Kristiania där jag blev intagen på Rikshospitalet. På nämnda sjukhus verkställdes nu operationen då mitt högra öga blev uttaget emedan det var helt fördärvat.

Nu gällde det att om möjligt rädda vänstra ögat. Vid närmare undersökning visade det sig att starren ännu ej var nog utväxt för att operationen skulle vara möjlig. Efter tre veckors vistelse på nämnda sjukhus fick jag tillsägelse att resa hem några månader för att sedan återkomma då operation på nytt skulle företagas. Läkaren trodde att synen på vänster öga så till vida kunde räddas, att jag åtminstone kunde utföra vanligt arbete. Nu såg jag så pass att jag kunde skilja på dag och natt. Detta var på sommaren 1869.” Edvin var 14 år gammal.

På rote

Det berättas nu inget mer om Edvins mor. Pojkarna kom på rote. Edvin berättar vidare: "Jag kom dock ingenstans, allt berodde på kommunens hjälp. Var gång frågan kom på tal var det så många om och men. Efter flera fåfänga försök blev det slutligen på en stämma i sockenstugan hösten 1871 beslutat att jag skulle sändas till läkare (Jag själv och en yngre bror var närvarande.). Nu gällde frågan om jag skulle skickas till Kristiania eller till Karlstad. I samtalet yttrade sig prosten Fagergren: att det är lika bra läkare i Karlstad som Kristiania. Och genom att jag lades på ett svenskt sjukhus sluppne pengarna dragas ur landet. Givetvis tilltalades övriga närvarande av en sådan motivering. Men det var inte så att det va lika bra läkare i Karlstad som i Kristiania. Alltså, den 4 januari 1872 (Edvin var då sjuåttio år) bar det av till Karlstad. Ture i Hellerserud skjutsade mig."

Helt svart

Den 13 januari gjordes ett operativt ingrepp i mitt vänstra öga med påföljden att nu blev jag fullständigt blind. Då jag kom till lasarettet kunde jag urskilja och räkna fönstren. Jag kunde dock icke göra skillnad mellan fönsterbågarna och rutorna, men efter det de skurit och sargat i ögat blev det fullkomligt svart. Åkaren vilken företog operationen hette P. A Enström. Han ville genast taga ut ögat men detta tillät jag ej till en början. Men då ögat blev mindre och mindre och plågorna allt svårare förstod jag att det ej var någon väg omkring. Den dagen kom då jag alltså var villi att låta dem taga mitt sista öga. Jag hade då legat i Karlstad och plågats en hel månad. Hela vistelsen på lasarettet varade från den 4 januari till den 23 februari. Nu inträffade det att klockare O. Olsson och Erik Olsson från Selen i något ärende kom till Karlstad. De tog mig med hem så att jag var åter i Kroken den 24 februari.

Andlig kris

Den väckelse som gick över våra bygder denna tid grep även Edvin. Han berättar att han levde utan Gud och utan hopp men 1885 började Gud allvarligt tala med honom. En gång om året skulle "dövdrycken" (nattvarden) tas i kyrkan och då han hörde att det var nattvardsgång började han att med egen kraft göra bättring och förbereda sig därför. Han ville anbefalla sig i Guds hand. Han bad böner han lärt sig, men var bekymrad om kvällen för om han skulle vakna dagen därpå. Så kom han att tänka på Petri ord: "all eder omsorg kasten på Herren, han har omsorg om eder." Han kom också att tänka på de många onyttiga bekymmer som plågade honom. Kommunen bistod ju honom med såväl kläder som mat. Men, tänk att livet ut härpå jorden leva i mörker och till sist också få tillbringa evigheten i mörker.

Andens vind

Söndagen kom och Edvin gick till kyrkan där prosten Unger predikade. Texten mindes inte Edvin men prosten sade bland annat att den Helige Andes vind måste blåsa in i själen och där verka. Något Edvin aldrig hört förut. Herren började verka på honom. Han hade sökt och funnit full frid. Edvin säger: "Detta skedde den 11 mars 1886. Så kunde jag nu tacka Herren för en frälst själ och fick tro att jag var ett Guds barn. Samtidigt hade Gud lagt ner ett frö i min själ." Vid denna tid bildades Norra Holmedal Missionsförsamling. "Jag stod och hörde på med förstod intet", säger Edvin.

Missionshusbygge

Så småningom kom tanken up att församlingen skulle bygga ett missionshus. Gruksamheten var stor, vem skulle börja? Edvin berättar: "Den 6 september, då jag gick på vägen kom tanken för mig att jag skulle börja på. Jag svarade dock denna tanke ett bestämt nej. Jag kan intet göra. Då sade en röst i mitt inre: Låt din mun vitt upp, jag ska fylla den. Gå och jag är med dig! Jag svarade: Herre vill du fylla i så skall jag låta upp. Jag tog detta som en kallelse från Gud till att bygga ett bönehus. En krona hade jag på mig. Den lyfte jag mot himlen i det jag sade: Här är den första kronan till bygget, nu Gud får du sörja för det andra. Den 11 september, då vi hade en fest på hagen i Stallarbyn, samtalade jag med vännerna om det uppdrag jag fått. Nämligen att insamla medel till missionshusbygget. Jag tog fram min krona och sade: här är den första kronan... är det någon som vill lämna något? Då kom Andreas

Eriksson rån Djurkog, som nummer två, och lämnade två kronor. Så fick jag inalles kronor 8:50. Innan jag lade mig på kvällen var tian full.”

Var skall huset stå?

”Den 10 april 1911 vaknade jag vid tretiden och började tala med Gud om byggnadsplats. Jag sade: Nu skall du Gud leta (söka) upp den plats där missionshuset skall stå, ty du vet var den rätta p-platsen är. Du ser framtiden och vet var huset bäst kan tjäna sitt ändamål. Platsen vill jag ha för intet. Innan jag lade mig på kvällen samma dag hade jag löfte om plats för missionshuset. Den som givit löftet var Erik Andersson i Stallarbyn.”. Gåvobrevet på missionshustomten finns bevarat hos ett av givarens barnbarn.

Länsmans rekommendation

Edvin tänkte på, och kanske även erfor, att okända människor ställde sig tvivelaktiga till den blinde mannens tiggeri. Så han gick till landsfiskal Norelius och bad honom om vitsord till sitt företag ”så att jag skulle kunna visa de personer som jag i och för insamlingen ämnade besöka.” Detta gjorde landsfiskalen villigt. Sedan gick insamlingen med fart. Rekommendationen Norelius skrev hade följande lydelse: ”Lista över teckningar av bidrag för uppbyggande av ett mindre missionshus för Holmedals Norra Missionsförsamling i Stallarbyn, vilket hus är under uppförande. Tecknade medel uppbäres och redovisas stiftaren av nämnda företag, blinde arbetaren Edvin Karlsson. Riktigheten av förestående intygas. Holmedals-Bergerud den 25 oktober 1912 A. Norelius, Kronolänsmän. Främjare av gudsfruktan och sedliga dygder anbefalles insamlingen till det bästa. Det är saligare att giva än att taga. En glad givare älskar Gud”

Stor dag

Den 27 oktober 1912 kallar Edvin ”en stor dag” då började grundträningen till missionshuset. Edvin följde arbetet med stort intresse och var till bekymmer då han kröp på byggnadsställningarna för att veta hur långt man kommit med bygget. Den 15 augusti 1915 hölls invigningshögtid. Missionsförsamlingen hade förtroende för Edvin. Vid årsmötet 1913 avgick den som var föreståndare och kassör. Edvin valdes till båda befattningarna. Han var kassör till 1920 och föreståndare till sin död 1934. I den jubileumsskrift för Norra Holmedals Missionsförsamling som Edvin för fattade står avslutningsvis följande: ”Det har nu gått dessa år genom ont rykte och gott rykte genom ära och smälek, men Gud vare tack. Han vet allt.” Edvin Karlsson vilar på Holmedals kyrkogård. På minnesvården, som vännerna reste, finns förutom personalia texten: Kristi kors vårt enda hopp.

Övrig information om Blinde Edvin

När Emma Kristina (född 29 januari 1857) gifte sig följde Edvin och hans syskon med till rote. Edvins ena syster hade epilepsi och familjen lämnade henne när de flyttade till Norge. Hon dog 24 december 1870. När Blinde Edvin dog bodde han i Norge. Andreas Halvardsson i Kroken åkte till Norge och hämtade honom med häst och vagn så han skulle kunna bli begravd på Holmedals kyrkogård.

Mor:

Kerstin Andersdotter

Född 12 mars 1831 i Jernskog

Barn:

Edvin

Född 7 juni 1855, död 13 november 1934

Emma Christina

Född 29 januari 1867
Hon flyttade till Norge

Cajsa
Född 25 juli 1859, död 1968.

Märtha
Född 18 november 1861, död 22 juli 1862

Anders
Född 11 maj 1863.
Han flyttade till Norge

Martha
Född 12 februari 1866, död 24 januari 1869

Ingeborg
Född 29 mars 1870, död 24 december 1903